

Dokumendihaldusnõukogu koosoleku protokoll

Algallika keskus, Rannaküla küla, Hanila vald,
Lääne maakond

05.06.2015 nr 26-3/15-
00269/003

Algus: 10.00

Lõpp: 12.00

Juhatas:

Liivi Karpištšenko (MKM ITAO)

Protokollis:

Alar Teras (MKM ITAO)

Võtsid osa:

Terje Mäesalu (HTM)

Liivi Leomar (SiM)

Aila Schmidt (KuM)

Kaidi Vapper (RM)

Katrin Proos (KeM)

Reet Ringo (KaM)

Hille Oidema (VäM)

Krista Talvar (PõM)

Kaimo Käärman-Liive (ELL)

Puudusid:

Liis Laaneloog (JuM)

Kärt Allert (SoM)

Toivo Jullinen (RA)

Pille Noodapera (RA)

Ilona Kään (RK)

Marve Kaljumäe (MKM)

Sirje Ludvig (EMOVL)

Anna Mõtlik (RIA)

Kutsutud:

Relika Metsallik-Koppel (MKM ITAO)

Kersti Treulich (mittetulundusühing Dokumendihaldurite Ühing)

Päevakord:

1. Ametliku dokumendivahetuse paberosaaku mõõtmise tulemused
2. Määruse „Asjaajamise ühtsed alused“ eelnõu kavand
3. DHN-i otsused 2012, 2013, 2014, 2015
4. Infoühiskonna arengukava rakendusplaani tegevused seoses dokumendihaldusega

1. Ametliku dokumendivahetuse paberosaaku mõõtmise tulemused

Liivi Karpištšenko märkis sissejuhatuseks, et dokumendihaldussüsteemides (EDHS) on hakatud rohkem elektroonilist dokumendivahetust kasutama. DVK-d kasutatakse ka rohkem. Samas on EDHS-ide osa kogu dokumendivahetuses väga väike.

Relika Metsallik-Koppel tegi ettekande. Ettekande slaidid on lisatud protokollile.

Arutelu.

Liivi Karpištšenko: Jääme EuroStat'i uuringutes aasta-aastalt viletsamaks, kuna seal küsitakse blankettide alla ja üles laadimist. Kui võtta moodsamad andmevahetused arvesse, siis ongi tulemus selline, et paberdokumentide osakaal väheneb.

Reet Ringo: Meie ei pannud oma andmetesse sisse erinevate nimetusega portaalides tehtavaid asju. Näit lähetsed. Kas see on sees RM numbrites sees? Oleme kõikides portaalides, kuhu on kästus minna.

Relika Metsallik-Koppel: Küsimine ühe korra infosüsteemi kohta. Erand on HTM-i EKIS, mille kohta annavad koolid eraldi. Vaatlesime dokumendivahetust mitte oma maja sees tehtud ja maja sees edastatud dokumente.

Liivi Karpištšenko: Kas kõigil on nüüdseks lihtne andmeid EDHS-ist välja võtta, paariaastase mõõtmise tulemusel? Võib-olla me ekstra enam mõõtma ei pea. Teen ettepaneku, et asutused ise jälgivad, et paberdokumentide osakaal väheneks.

Liivi Leomar: Jah, on lihtne andmeid välja võtta.

Liivi Karpištšenko: Küsitlus näitas, et EDHS-ides on paberi osakaal tunduvalt vähenenud. Aitäh dokumendihalduritele hea töö eest.

Liivi Karpištšenko: Kripeldama jäi, et kui andmeid kogume, siis ei saa me vastuseid kõigi infosüsteemide kohta. Kui palju dokumendihaldurid saavad mõjutada?

Liivi Leomar, Katrin Proos: Üldiselt ei saa mõjutada.

Reet Ringo: Meie majas olid mitmed koosolekud IT osakonnaga.

Liivi Leomar: Ettepanek et IT juhtidele asjast rääkida. SiM-i majas võtsime välja RIHA-st infosüsteemid, siis hakkasime otsima omanikke. Asjaosalised tunnistasid, et on omanikud, kuid „omanikutunnet“ neil ei ole. Vastutav töötaja on ministeerium ja volitatud töötaja amet. Tegelikult tegelevad praktikas ametid nende infosüsteemidega.

Relika Metsallik-Koppel: Oktoobris 2014 saatis RIA RIHA andmete täpsustamise ringkirja.

Liivi Karpištšenko: Kas paberi kasutamise vajadust on analüüsitud? Mõningatel juhtudel oli vastuses sees, et näiteks numbriga sees paber ja e-post koos.

Liivi Karpištšenko: Lühidalt ametlikust e-postist. Lõppidee on, et ka eesti.ee aktiveeritud e-posti aadress ja mobiili nr tõmmatakse rahvastikuregistrisse. E-postile läheb teade koos dokumendi lingiga. Dokumendi lugemiseks peab sisse logima asutuse veebikeskkonda või eesti.ee-sse (Minu postkast). Asutuse postiserveri peab registreerima RIA nn *white* listis. Masspostituse puhul peab saatmise hajutama, et eesti.ee ei satuks rämpsposti listi.

Kaimo Käärman-Liive: Tagada ka eesti.ee kaudu kodanike poolt dokumentide saatmine asutustele. PPA näiteks ei nõustunud eesti.ee minu dokumentidest saadetud isikutunnistuse taotlusega. Nõuti e-postiga saatmist. Hiljem viga tunnistati.

Relika Metsallik-Koppel: Teabenõude, selgitustaotluse, märgukirja ühine vorm on eesti.ee koolituskeskkonnas valmis. Ootab *live*'i minekut. Kui on *live*'i mineku kuupäev teada, siis saab teavitada asutusi uue vormi kasutuselevõtmiseks.

OTSUSTATI: Asutused jälgivad EDHS-ide dokumendivahetust jooksvalt ise ja peavad silmas paberivabaduse põhimõtteid.

OTSUSTATI: Viia infosüsteemide eest vastutajate teema IT juhtide nõupidamisele.

2. Määruse „Asjaajamise ühtsed alused“ (AÜA) eelnõu kavand

Liivi Karpištšenko võttis kokku DHN-i 04.06.2015 seminar arutelu:

Volitusnorm ja määruse andmine olid Rahvusarhiivi tõstatatud teemad. Seminaril osalenud MKM-i õigusosakonna esindaja Katrin Alliksaar selgitas, et määrus võetakse tavaliselt vastu siis, kui on vaja asutuste kokkulepet ja seda ei suudeta saavutada muul viisil. Näide infoturbejuhtide määrus. Enne määruse vastuvõtmist oli RIA mitu aastat selgitanud, et vaja on küsimusega tegeleda, kuid asutused ei võtnud vedu. Määruse kehtestamise järel hakkasid infoturbejuhid tekkima. Praegu sama olukord teenustega.

Üldised ettepanekud ja märkused (lisaks Rahvusarhiivi arvamusele, et kõik juba reguleeritud ja määrust pole vaja):

Sisu ja pealkiri ei klapi.

Määruse eesmärk ei tule piisavalt hästi välja. Välja tuua, mida määrusega tahame saavutada.

Koordineerimise põhimõte – koordineeritakse valdkondi. Tekitas segadust, mida valdkonna all mõeldakse.

Vastutuste osa, kes mille eest vastutab. Mitmed tasandid, mistõttu läheb segaseks. Võiks jääda kaks taset.

Asutuste juhtideni info viimine.

Rakendamiseni jõudmine, et sisu ja ülesanded oleks ka reaalse töö tegijatele arusaadav.

Asjaajamise mõiste kasutamine võib-olla liiga kammitseb.

Põhiküsimus on teabehalduse ja dokumendihalduse vahekord.

Jätaks dokumendihalduse osa ära.

Ettepanekud ja märkused terminite ja termini määratluste kohta:

Terminite vähendamine.

Välja jätta mõisted, mis selgitavad iseennast.

Vaadata üle, kui palju mõistet määruses kasutatakse. Välja jätta need, mida kasutatakse ainult üks kord.

Dokumendihalduse ja dokumendihaldussüsteemi mõisted jätta terminite alt välja.

Teabehalduse kohta – mõiste ümber sõnastada. Head ettepanekut seminarilt ei tulnud.

Seletuskirja alguses kantselei sõna kasutamine tekitab vaidlusi.

Arutelu.

Katrin Proos: Kõikidest infosüsteemidest jõud üle käi. Meil otsustatud, et üldpilt on KEMIT-i ülesanne. Kas oleme läbi arutanud, et ka teenuste korraldamine on asjaajamine?

Liivi Karpištšenko: Õige märkus. Haakub asjaajamise termini kasutamisega üldiselt. Kas ei hakata arvama, et määrus räägib jätkuvalt dokumendihaldusest? Peaksime huvi pärast vaatama, et kus on veel asjaajamise talitus, -büroo või asjaajaja ametikoht.

Kersti Treulich: Eelnõu kavandis on sõnastus ...tagab teabest arusaamise. Pigem tagab kasutatavuse.

Liivi Karpištšenko: Oluline on, et teave oleks kirjeldatud nii palju, et hiljem valesti ei tõlgendata. Aga peab ka ligi saama, lugeda. Võib-olla tõesti muuta.

Hille Oidema: Kasutatavus on õigem sõna.

Reet Ringo: Mida § 10 lg 1 protsesside all mõeldakse? Kas funktsioonidele ei peagi tähelepanu pöördama?

Liivi Karpištšenko: Praegune eelnõu on üles ehitatud teenuspõhisuse vaatest.

Hille Oidema: Teenused on üldjuhul allasutuses. Alustada funktsioonist ja siis jõuda teenusteni.

Katrin Proos: § 10 lg 3 (mittevajaliku teabe kogumine tuleb lõpetada ja dubleerimist tuleb vähendada) – kas seda peab sätestama? Kas see ei sisaldu juba § 10 lõikes 1? (ülevaate loomine)

Reet Ringo: See on § 10 lg-te 1 ja 2 tulem (ülevaade – analüüs – mittevajaliku teabe kogumise lõpetamine).

Liivi Karpištšenko: See võib olla ka juhises, peamine on, et seda tehakse. Näide MKM-i

valitsemisala ametite infohalduse seminarilt, kus dokumendihaldur arvas, et kõik on korrastatud, kuid pärast arutelu oma asutuse teiste esindajatega selgus, et kõiki infosüsteeme pole pildil. Ei tohi olla nii, et asja tehakse asja pärast.

Hille Oidema: Mis peab tekkima säilitustähtaegade määramise tulemusel? Mingi dokument?

Liivi Leomar: Rahvusarhiiv on saatnud kirja infosüsteemide andmete liigitusskeemi viimise kohta. Tahetakse vaadata rahvastikuregistri näitel.

Liivi Karpištšenko: Ettepanek on seega dokumendihaldus ja teabehaldus kokku viia. Ettepanek on olnud, kuna üks alternatiiv on olnud AÜA kehtetuks tunnistada, et mis siis saab. Kas on midagi, mis on ainult AÜA-s reguleeritud? Kas saab juhustega reguleerida? Kas midagi on puudu, mida praktikas juba tehakse? Võin analüüsi teha. ITAO teadmiste põhjal.

Hille Oidema: Arhivaari pilguga vaadates on dokumendi kuupäev oluline. Määruses kirjutada, et dokumendi omadused peavad olema täidetud. Mis praegusest AÜAst on juba reguleeritud mujal – ja kus?

OTSUSTATI: 10.06.2015 tööpäeva lõpuks saadavad DHN-i liikmed MKM ITAO-le info asjaajamise sõna kasutamine struktuuriüksuste ja ametikohtade nimetustes.

OTSUSTATI: MKM ITAO teeb praegu kehtiva AÜA kohta ülevaate selles osas, et millised §-d peaksid jääma kehtima, on aegunud või reguleeritud mujal. Ülevaate saadab DHN-i liikmetele.

3. DHN-i otsused 2012, 2013, 2014, 2015

DHN-i liikmetele saadeti eelnevalt e-posti teel vastuvõetud otsuste tabel. Tabel on lisatud protokollile.

Liivi Karpištšenko: Punasega märgiti need otsused, mis tuleks DHN-i koosolekul üle vaadata või saata info täitmise kohta. Kirjalikku infot ei tulnud, v.a aprillikuu otsuste kohta Rahvusarhiivilt. Selle saadan eraldi. Selle aasta otsuste täitmist vaatame hiljem.

Arutelu.

Liivi Karpištšenko: 2012. a esimese otsuse täitmine. Kui juhiseid ja määruseid teeme, siis mõelda, et kuidas me neid rakendame. See peaks edaspidi kindlasti DHN-i ülesanne olema.

Asutuste gruppide loomine DVKs? RIA esindajat täna ei ole, kas DHN-i liikmetel on infot? DHN-i liikmed: Ei ole teada, et asutuste grupe oleks loodud.

Liivi Karpištšenko: 2013. otsustasime, et DHN-i liikmed teavitavad, kui uus keskne infosüsteem hakkab tekkima ja kui DHN-ilt ei ole tulnud, siis RIA teavitab RIHA-sse esitatud kavatsusest. Teavitusi pole tulnud kummaltki poolt, võib-olla pole uusi keskseid süsteeme loodud?

Teine kord oli teema arutusel 2014. a koos IT juhtidega. Leiti, et tuleb sõnastada üldised põhimõtted kesksete süsteemide arendamiseks.

Liivi Leomar: Ilmselt tuleb see teave viia IT juhtide ümarlauda, et kui uus infosüsteem on tekkinud, siis jõuaks see ka infohalduse inimesteni. Läbi dokumendihalduse see ei käi. Võiks olla DHN-i regulaarsed kohtumised IT juhtidega.

Liivi Karpištšenko: Kui meil hakkaksid toimuma regulaarsed kohtumised IT juhtidega, siis peab iga kord olema kindel teema laual, mida on vaja arutada. Samuti et räägiksid kõik DHN-i liikmed.

2013. a otsus, et valitsusportaali arendajatele teha ettepanek: suunata teabenõude esitamine valitsusasutuste veebilehtedelt eesti.ee portaali?

Relika Metsallik-Koppel: Ettepanek sai valitsusportaali arendajatele tehtud. Ootab eesti.ee ühtse vormi valmimist.

Liivi Karpištšenko: Osakondade dokumendimallidest loobumine? Juhindumine stiiljuhiseist, kui kirja standardi ja stiiljuhise vahel on vastuolu? Turvaplankidest loobumine? DHN-i liikmed: Täidetud.

Hille Oidema: 2014. a oktoobrist alates on disainerilt kätte saamata logod, mida V&M vajab.

Liivi Leomar: Ministri ja kantsleri poolt ministri määruste allkirjastamise nõude kaotamine on endiselt lahendamata.

Liivi Karpištšenko: Oli otsus, kuid vastutaja jäi määramata. Tuleb uuesti kokku leppida ja et

kes mida teeb.

Liivi Karpištšenko: Info juurdepääsupiirangute klassifikaatori kohta. Klassifikaator läheb kohe RIHA-sse, on olemas nii inimloetav kui ka masinloetav kuju. Klassifikaatori kohta saadame siis ministri kirja välja – juhise andmine.

OTSUSTATI: Nõukogu liikmed edastavad oma õigusosakondadele ettepaneku, et ministri määrust ei peaks lisaks ministrile allkirjastama kantsler. MKM ITAO edastab sama ettepaneku JuM-ile.

4. Infoühiskonna arengukava rakendusplaani tegevused seoses dokumendihaldusega

Toimus arutelu teemal, et millised dokumendihaldusega seotud tegevused peaksid kajastuma rakendusplaanis.

OTSUSTATI: DHN-i poolt rakendusplaani ettepanek, et sees oleksid järgmised tegevused:

DVK uue kapsli juurutamine kõigis EDHS-ides;

UAM-i kasutuselevõtmine;

klassifikaatorite keskne rakendamine;

EDHS-ide liidestamine kesksete registritega (EIS, e-toimik, Riigi Teataja xml-tööriist, riigihangete register, Ametlikud Teadaanded).

(allkirjastatud digitaalselt)

Juhataja

Liivi Karpištšenko

Protokollija

Alar Teras

Lisa: Relika Metsallik-Koppel ettekannete slaidid
DHN-i otsuste tabel